

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frrtal fizetnek elő, fél éves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,

a lap szellemi részét illető közlemények az

ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ

ozimzendő.

A hirdetési díj szabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Dr. Berde Áron**; **Girsik János**, **Szabó Sámuel**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Nehány szó erdélyrészi állattenyésztésünkről. Demeter Lajos. — Borsos alma. Szentgyörgyi Lajos. — Maros-Vásárhelyi kiállítás. III. Vidéki. — Egyleti mozgalmak: Vál. ül. sept. 4-én és sept. 17-én. — Egyveleg: Gyűlési meghívó. Csemetefa eladás. Az erdélyrészi megyék 1884. évi zabtermése. Szőlő eltartása. September havi meteorológiai észleletek. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetés.

Nehány szó erdélyrészi állattenyésztésünkről.

A kolozs-monostori m. kir. gazd. tanintézetben fennálló ifjusági olvasóköri évente különféle gazdasági témák tárgyalására pályadíjakat szokott kintüzni. A közelmúlt tanév egyik kérdése így hangzott: „Miként, mely utak, módok és eszközökkel lehetne valamely vidék vagy község elhanyagolt állattenyésztésén segíteni?” A pályanyertes Demeter Lajos III-ad éves növendék munkáját annyival is inkább közlendőnek tartjuk, mert a községeinkben divó állattenyésztésnek meglepően hü képét adja, mi mellett a javulásnak oly módozatait tünteti fel, melyeknek keresztülvitelére első sorban csak is értelmes jóakaratra van szükség.

Országunk mezőgazdasági állam lévén, annak biztos alapja valamint egyesek jóléte is ez idő szerint mezőgazdaságunk felvirágzásától függ. Mezőgazdaságunk azonban csak úgy virágozhatik föl, ha a föld helyes üzleti rendszer és belterjes mivélése mellett az állattenyésztést is virágzó állapotra emeljük.

A mi az elsőt t. i. a föld belterjes mivélését illeti, habár általánosan nem is mondhatjuk el, hogy hazánk földje belterjesen miveltetik, mivel jelenleg az átalakulás pontján áll s mivel még igen sok vidék és község kisbirtokosai még a legszükségesebb eszközök birtokában sincsenek; mindazonáltal a belterjességet megközelíteni igyekszünk s mintegy kintüztött czél felé, habár lassu léptekkel is, de folytonosan haladunk.

Ezzel szemben azonban az állattenyésztésre nézt épp az ellenkezőt tapasztaljuk, hogy t. i. állataink s különösen a szarvasmarha, mely a mezőgazdasági üzletvitelben oly nagy szereppel bír, időről-időre fogy, jóllehet annak tenyésztésével a legrégebb idő óta kiváló előszeretettel foglalkoztak hazánk minden vidékén a legnagyobb birtokosoktól kezdve a legkisebbig. S még mai napság is azt látjuk, hogy a földel nem bíró ember is legörömebb szerez egy borjut vagy tehenet. Ebből szerezte országunk is a legtöbb pénzt, s most ezen jövedelmi forrásunk is hanyatlásnak kezd indulni, igaz, hogy nem rohamosan, de észrevehetőleg. Nem is sok vizsgálat kell ahhoz, hogy a hiányokat lássuk, hisz általános a panasz, hogy a vásárookra jövő kereskedők nem kapnak olyan állatokat, mint régebben, hanem sokkal rosszabbak, sőt némely vidéken az állatok száma is ijesztőleg alá szállt.

Mint hogy pedig az állattenyésztés a földbirtok jövedelmességére, s jövedelmének állandósítására oly jelentékeny befolyással van; az állat létszám folytonos apadása a gazgák figyelmét már korábban magára vonta, s annak megakadályozása ma már nemcsak a gazdákat, hanem a kormányt is foglalkoztatja. — Igen természetes tehát, hogy kormányunk az okokat igyekezett megtudni, hogy a baj orvoslása szempontjából a szükséges lépéseket megtehesse. — Ezt könnyen meg lehetett találni; hisz előadattak s tárgyalattak azok az országos gazdasági, valamint a számos vidéki gazdasági egyesületek gyűlésein; mint egyik ok: a földterületek az állatoktól való elvonása szerepel, a nagy export, a marhavész- és lépfene pusztítása, kevés és gyenge apa-állatok létezése stb.

Ezekkel szemben a kormány meg is tette maga részéről a szükséges intézkedéseket, állított fel bika telepet, honnan a községek, valamint egyes tenyésztők kellő számu és minőségű apa-állatokat szerezhetnek be még pedig kedvező feltételek mellett; ugyszintén intézkedett a marhavész és lépfene behurcolásának illetőleg elterjedésének megakadályozásáról is.

Azonban mindezek dacára megmaradt két hatalmas tényező, mely hathatósan befoly az állat létszám apadására. Ezen tényezők egyike a legelők elvonása az állatok elől; másika pedig a nagy export.

Pedig korunkban a fokozottabb növénytermelés okvetlen megkívánja a kellő számú s a viszonyoknak megfelelő fajtabeli állatok tartását, mert rendszeres trágyázás nélkül nem hogy nagyobb mérvű, de még folytonos termelés sem lehetséges.

Tudjuk, hogy őseink vagyonát a honfoglalás előtt kiváltképp az állatok képezték, sőt még azután is, midőn már földmiveléssel is foglalkoztak. A mint azonban a népesség szaporodott s mind több-több tért foglaltak el az állatok elől; mihez járult még a nyugoti népek fokozottabb igénye az állati termékek fogyasztására nézve; továbbá a gyors szállítási eszközök; mindezen körülmények azt eredményezték, hogy midőn a birtokrendezés ügye már legtöbb helyen folyamatban van, sőt némely helyt befejezettnek is mondható, állatlétszámunk a minimumra szállt. Bátran állíthatjuk tehát, hogy nincs meg a helyes arány a növénytermelési és állattenyésztési ág között. Még jobban megvilágítja ezen állapotot azon adat, mely a székes-ferhéri országos gazdasági congressuson ki lett mutatva, hogy t. i. országunk szarvasmarha létszáma 1857-től 1870-ig 367,761 darabbal csökkent.

Kétségtelen dolog az is, hogy a már felsorolt általános okok mellett minden vidéknek, minden községnek meg van a maga specialis nyomorúsága is, mely befolyásolja az állat létszám apadását. S minthogy hazánkban az egyes vidékek, az egyes községek különböző éghajlat alatt s a legkülönbözőbb helyszíni viszonyok között terülnek el, hol a nagy lapályon, mint a földmivelés bőszején, hol a hullámos és hegyes vidékeken a legkülönbözőbb gazdálkodási mód divik, kétségtelen, e tekintetben igen különböző adatokat nyújtanak.

Igen találó tehát e pályázatra kiadott kérdés, mely egy község vagy vidék elhanyagolt állattenyésztését, ennek okát és a baj orvoslását van hivatva megfejtetni.

Általában az elhanyagolt állattenyésztés felvirágozása akkor lesz lehetséges, ha a következő négy pontot figyelemmel kísérik s azt követni igyekezünk:

- I. Bő takarmány termelés;
- II. A viszonyoknak megfelelő fajták tenyésztése;
- III. Helyes tenyészirány;
- IV. Tenyész (apa és anya) állatok kiválasztása.

Hogy azonban a kitűzött kérdés mellett maradjak, felvesszem Kis-Küküllő megyének négy községét, melyekben a gabona termelésen kívül kiválólag szarvasmarha tenyésztéssel foglalkoztak, hol azonban a mint azt az alábbi hiteles adatok mutatják, az állat létszám évről-évre folytonos apadásban van.

A községek következők: Bethlen-Szent-Miklós, Magyar-Bénye, Szép Mező és Szász-Völgy. Mielőtt azonban részletesebb leíráshoz fognék, közlöm azon adatokat, melyek e községek állat létszámát tüntetik fel és pedig az 1878-ik évtől 1884-ig tehát 6 évről.

Kimutatás

a bethlen-szent-miklósi körjegyzőségben levő igás és növendék marha állomány létszámáról.

Tétel szám	Község neve	Évszám	Ló	Ökör	Tehén	Növendék marha	Jegyzet.
1	Bethlen-Szent-Miklós	1878.	10	118	154	286	
		1879.	9	100	150	292	
		1880.	7	100	145	299	
		1881.	8	96	150	301	
		1882.	12	82	149	308	
		1883.	10	80	146	300	
2	Magyar-Bénye	1878.	7	206	50	120	
		1879.	8	204	50	120	
		1880.	6	200	48	124	
		1881.	6	198	46	130	
		1882.	10	190	44	134	
		1883.	4	184	40	136	
3	Szép-Mező	1878.	110	60	285	270	
		1879.	106	60	280	264	
		1880.	103	56	275	260	
		1881.	100	52	270	266	
		1882.	100	48	268	270	
		1883.	94	48	265	260	
4	Szász-Völgy	1878.	20	40	64	88	
		1879.	17	38	62	90	
		1880.	13	38	60	86	
		1881.	16	34	55	80	
		1882.	14	30	50	78	
		1883.	12	28	48	74	

Leírásomban tehát e négy község helyzetét fogom ecsegetni, s a viszonyoknak megfelelőleg az állattenyésztés emelésére vonatkozó eljárást ajánlani. S e helyen azt is előre kell bocsátanom, hogy mindig a kisbirtokosokra leszek vonatkozással, miután a nagybirtokosok más tekintetek alá esnek.

Ezen községekben egész a legutóbbi évekig három nyomásos gazdaság folyt; állataikat pedig közös legelőn tartották kora tavasztól késő őszig. S jóllehet kevés gond fordított az állat létszám fenntartására; ez mégis kedvező volt az állattenyésztésre, mert ha a növendék marhákat Szt.-György napkor kihajtották, Szt.-Mihály napig semmi baj sem volt azokkal.

A mint azonban a tagosítás keresztül lett vite, midőn a közös-legelők nagyrésze, részint szántó, részint kaszáló gyanánt egyeseknek kimerített, némely községben egészben, másban meg részben megszűnt a közös legeltetés. Azok, kik erősen ragaszkodtak a régi rendszerhez, tartották ugyan fenn közös legelőt, de csak romja az a réginék, a mennyiben csupán a kopár oldalakat tarthatták meg; hol a tagosítás előtt évről-évre ott száradt a ritka silány füvezet, mert senki állatját oda nem hajtotta, hogy lelegeltesse azt.

Igy aztán igen sokan eladták felesleges állataikat, a megmaradtakat pedig részint istállón tartják, részint utak árkában legeltetik. S a mi sajátságos még ily körülmények közt is legnagyobb rész a takarmánytermelésről hallani sem akar; minek oka abban rejlik, hogy a luczerna termesztésén kívül mást nem igen ösmernek.

Sőt még az is, a ki tán ismeri az egyes takarmánynövények termelésének módjait, azzal megbarátkozni, azt követni; egyáltalában nem akar.

Ezen állapot tehát egy specialis nyomorusága e vidéknek, pedig hogy idáig sem termeltek elég takarmányt, míg több kaszálóval rendelkeztek az is tény, mert míg rendes körülmények között a takarmánynövény a termelt piaczi növényeknek legalább is 20—25% kell hogy kitegye; addig a kisbirtokosoknál alig 8—9% teszi ki. S míg egy normál 400 kg elősúlyu marhára legalább 50 mm. takarmány kellene hogy essék évente, ily körülmények között alig 38 mm. esik. Lehetetlené teszi tehát ezen egy körülmény is az állattenyésztés felvirágzását, míg ezen állapot így tart.

S ha kérdi valaki, mi az oka annak, hogy az állat létszám folytonosan apad? röviden azon feleletet kapja, hogy „a gabna drágasága”. Pedig azt igen jól tudjuk, hogy a gabna sem most, sem az egész utolsó évtizedben nem volt drága, hanem e mondásnak is meg van a maga mélyebb értelme, t. i. azon idő alatt, míg a tagosítás ügye rajadott, mely községenként eltartott 6—8, sőt 10 évig is, a visszapótlásra, trágyázásra senki sem gondolt. Ez idő alatt pedig a legjobb termő években is alig jó közepes termésük volt; a nép pedig ahhoz volt szokva, hogy gabnájából minden ternét, minden tartozását kifizeti. A mint tehát a trágyázással felhagytak, a föld mind kevesebbet kevesebbet adott; az állami adó, községi terhek pedig mindinkább szaporodtak, s így aztán a kevesebb bevételeikből tetemesebb kiadásokat nem voltak képesek fizetni, miért is állataikból voltak kénytelenek eladni, vagy pedig a jobb minőségűt gyengébbel cserélni ki, hogy a szükségek fedezésére még pénz is maradjon. — Ezen körülmény is egy specialis nyomoruság, mely befolyásolja az állat létszám apadását, s még több ilyet felsorolhatnánk, azonban mellőzöm s inkább ezek orvoslására térek át.

Tagosítás után tehát a közös legelők vagy egészben kiosztattak a birtokosok között, vagy pedig a birtokosoknak egy része közösen megtartotta azt azon reményben, hogy ott állataikat tovább is legeltethessék. Ezen remény azonban nagyon megcsalta őket, a mint a tapasztalat mutatja, mert a fennmaradt legelőkön alig egy pár hónapig képesek az állatokat eltartani, tehát, hogy a cél mégis valamennyire el legyen érve ezen állapoton javítani kell.

Azon egyesek részére, kik külön birják a legelő területeket, okvetlen a vetett legelős gazdálkodás ajánlható, mert így minden költség, minden nagyobb befektetés nélkül is képesek lesznek kellő mennyiségű takarmánnyal ellátni állataikat egész éven át, még akkor is, ha azok létszámát emelni fogják.

Demeter Lajos.

(Folyt. köv.)

Borsos alma.

A X. oszt. a „Piros renetek” osztályába tartozik.

Mikor és honnan került Borsos almánk, nem jegyezte föl senki, s bár mennyire sürkésztük, nekünk nem sikerült azt fölfedezni. Örvendjünk azonban, hogy ez is erdélyi ősi almánk

egyike, s hogy mint ilyent kultiválta és terjesztette nagy gondal a gyümölcsészeti nemes szenvedélyiről is ismeretes Bodorcsalád két-három emberöltőn keresztül; minek folytán csaknem egész Erdély területén ismeretes, kedvelt gyümölcsöse lett; s különösen Kolozsvárt és vidékén jó formán el van terjedve. Hogy nevét borssal behintettnek látszó külső kinézésétől kapta-e, vagy finom fűszeres ízétől szintén homály fűdi; annyit azonban bizvást állíthatunk, hogy inkább ez utóbbi kiváló tulajdonsága miatt adhatták őseink — különben teljességgel nem eléggé jellemező nevet neki, mit az újabb kor gyümölcsészei is elfogadván, tapadt rá e név — a jó ég tudná meddig!?

Elég az hozzá, hogy megérdemli azt a helyet, melyet tulajdonosa birtokán elfoglal, s teljesen méltó arra, hogy egy terjedelmesebb gyűjteménybe — ha még nem volna — 1—2 fa plántáltassék.

Egészen biztos ojtógalyakkal s mielőbbi megismerés tekintetéből gyümölcsössel is készségesen szolgálhatunk tisztelt érdeklődő ügyfeleinknek.

Az ősi fészke ennek is — mint igen sok másnak — természetesen id. Bodor Pál legelső kolozsvári élő pomologusunk „házasongárdi” nagybecsű gyümölcsös kertje, honnan szintén kiváló szivességgel nyerhetni nemesítésre való galyakat.

Válfa a gyümölcsnek egyáltalában nincs; ismertető jegyei pedig oly karakterikusok, hogy egy ahhoz értő szemlélő és izlelő egyetlen alkalomból könnyen tájékozni bírja magát.

Hibája ennek is az, a mi egyáltalában minden fűszeres gyümölcsnek, hogy t. i. könnyen férgesedik, s e miatt leszedés előtt gyümölcséből különösen száraz évben sokat elhullat; s hullottja pedig — az ütődés következtében — csak igen rövid ideig tartható el.

Ér és ideje: január—ápril, s alkalmas, léghuzatmentes, hűvös helyen május végeig is üde állapotban áll. A megfonnyadásra, ránczosodásra különben ez is hajlandóságot szokott mutatni; ezért ismétellen hangsúlyozni kívánjuk, hogy léghuzatmentes raktárba helyeztessék.

Minősége: csaknem elsőrendű csemege- és háztartási gyümölcs.

Nagysága: közép nagy, néha kisebb is.

Alakja: elég szabályosan boltozott kúpos gömbalaku, mind a mellett is, hogy rendszeren egyik oldalán hizottabb és emelkedettebb, mint a másikon. Zöme, a középtájtól kissé inkább a szára felé esik, s szára felé szeliden gömbölyödve boltozódik, hol elég széles, lelapult karimában fogy el; kelyhe felé pedig elejénte szeliden, aztán mindinkább és hirtelen fogyva, rendszeren ferdén álló szűk karimában végződik. Közép hosszú, csupasz vékony szára bunkóban végződik s nem egyszer e bunkósság szára tövében is mutatkozni szokott; a szár tágnylású, hirtelen összeszűkülő mély üregbe helyezett, melynek oldalait rendszeren finom sugaros, rozsdá, többnyire azonban s különösen verőfényes helyeken, a napnak nagyon neki álló példányokon, hosszában huzódó vérpíros szakadozott csíkok fűdik.

Zárt kelyhének bokrétáson fölálló szűk és nem mély üregben ülő molyhos osztványai sokáig zölden szoktak maradni; a kehely rendetlenül kikanyarított falán szeliden hullámozó apró ránczok váltakoznak.

Szine: elejénte sápadt zöld, értővel bádgyadt arany-sárga, mely azonban csak az árnyas oldalakon látszik ki tisztán, minthogy csaknem az egész fölület halvány pírrel van fődve s e színezetben sötét vérpiros szakadozott csíkok húzódnak. Sűrű pontozata szembetűnő fahéjszínű pettyekből áll. — Rozsda ritkán vehető észre fölületén, kivéve egyes rozsdás szemölcsöt s néha itt-ott feltűnő feketés ragyaszeplőt.

Fehéres husa annyira sárgába játszó, hogy kétséges külsejű példányoknál, ebből ismerhetni igazában rá. Teljes értékével elég porhanyó, bő levű, gyöngéd savanyúval emelt, kellemes, saját szerű illatos és fűszeres, igen cukros gyümölcs. — Nyílt tengelyű magtokja szűk rekeszeiben jókora nagy sötétbarna ép magvak találhatók. Kehelycsöve mélyen hatol be a gyümölcsbe.

Fája erős és egészséges, kezdetben vigan nő ugyan, de később mérsékli növést; hamar fordul termőre s rendszeren bőven hoz. Gyümölcssei jól állják helyüket, különösen mérsékelt nedvességű talajban.

Fölfelé törekvő fája, Erdélyszerte mindenütt jól diszlik s érdeme szerint jutalmazza meg plántálóját, hű gondviselőjét.

Vesszei közép vastagok, hosszúak, sötét pirossal mosott barnák, szembetűnőleg sűrűn behintett szürkés pontozattal és rendszeres levél közökkel.

Rügyei középnyagok, néha kicsinyek, tompa hegyűek, lapuló szennyes, molyhosak.

Virág rügyei szintén kicsinyek vagy középnyagok, barnák, tompa kuposak, kissé fehér molyhosok.

Levelei: közép nagyságu, vékony levelei finom hajlékony szövetűek, éles hegyben végződő széles tojásdadok; a levelek alsó lapja alig molyhos, a felső csupasz és fénylő, széleik tompa fogakkal nem mélyen, de sűrűn és elég szabályosan fűrészesek. A levélnyelek közép hosszú és közép vastagságúak; az alsó felén egész hosszában violaszín pirossal befuttatott. A virágrügyet körítő levelek keskenyebbek és apróbbak, mint a más galyakon levők.

Hasonnevei nincsenek.

Leirói: Még eddig tudtommal csak Bereczki Máté írta le körülményesen, és ismertette gyüm. katalógusában legidősebb Bodor Pál, 1820. táján.

Észrevétel: Ismételtlen megjegyezni kívánjuk, hogy e finom zamatu illatos alma több figyelmet érdemel, és pedig ha egyéb kiváló jó tulajdonai nem is volnának, már azért is, mivel e mostoha almatermő évben sem hagyott bennünket megjutalmazás nélkül. S valóban csodálnunk kell, hogy Nagy Ferencz, Kócsi Károly s más erdélyi gyümölcsészeti íróink még eddig nem emlékeztek meg gyönyörű „Borsosunk“-ról.

Hogy mennyire válik be az „alföldi“ gyümölcsök közé, mi is azt mondjuk Bereczkivel, hogy e kérdésre csak későbbi tapasztalat adhat feleletet; de minden esetre óhajtható, hogy még ott is kivétel nélkül próbatéssék vele, s a folyók mentében pedig elodázhatlanul.

A leírásnál előttünk álló pár példány gyönyörű színével a legszebb „Angol-téli parment“ juttatja eszünkbe, megvágva és izelve pedig még azon is jóval túl tesz. Alant fekvő

kertemben is dúsan tenyész és termelt az idén is, s ennek folytán bizvást ajánlom „Borsos“-unkat ügytársaink szives figyelmébe.

Szentgyörgyi Lajos.

Maros-Vásárhelyi kiállítás.

III.

(A maros-tordamegyei gazdasági egyesület által rendezett termény-, állat- és iparkiállításán (sept. 21—28.) kiosztott jutalmak.)

A termény- és iparkiállítással egyidejűleg sept. 22-én szarvasmarha-, sertés- és juh-kiállítás is rendeztetett, melyre mintegy 80 darab fehér marha és 20—25 juh, sertés hajtattott fel. Bikáért első díjt 2 aranyat nyert Báró Bánffy Zoltán (Berecztelke), másodikat 8 frtot György János (Sárd), és még heten dicsérő oklevelet. Borjas tehéért díjat nyert Filep Kálmán (Vaja) két aranyat; Jánosi András (Lukafalva) 8 frtot, dicsérő okmányt Balla István (Vaja). Két éves ünnö borjuval első díjat nyert 8 frtot Filep Kálmán; a 4 frtos második díj Deési Sándornak (Nagy-Ölyves) adatott ki. Két éves páros ökör borjuért 8 frt. adatott Nagy Józsefnek (Boos), 4 frt. Budai Lajosnak (Mező-Sámsond). Sertésekért jutalmat nyert gróf Lázár Jenő 1 aranyat, 5 és 3 frtot; Dávid György 4 frtot; Domokos Dénes, dicsérő okmányt.

September 26-án a kiállításon következő díjak, illetve jutalmak osztattak ki:

A) A földmívelési szakosztály részéről:

80¼ kilos buzáért 1 arany gróf Teleki Domokosnak (Sárpatok). 80 kilos buzáért 4 frt. Dósa Balázsnak (Helyi). Továbbá 15 kiállítónak dicsérő oklevél.

74½ kilos őszi rozsert 1 arany László Miklósnak (Görgegy-Szent-Imre). Ugyancsak őszi rozsert 4 frt. báró Apor Károlynak (Tófalva). Dicsérő oklevél hétnek.

Árpáért 1 arany Jenei Lajosnak (Mező-Sámsond). 4 frt. báró Apor Károlynak. Dicsérő oklevél kettőnek.

Törökbuzáért (kukoricza) 1 arany báró Apor Károlynak duttonkornért; 4 frt. Schusztter Gyulának (Ákosfalva) szép gyűjteményért. Dics. okl. kettőnek.

Takarmányrépáért Szöllősi Samúnak (helyi) 3 frt, Jeddi Sándornak (helyi) 3 frt, báró Apor Károlynak 2 frt, Schusztter Gy.-nak 2 frt, Papolczy Istvánnak 1 forint.

Zabért 1 arany báró Bánffy Z. (győzelemzabért), 4 frt. báró Apor K.-nak, és kettőnek még dics. oklevél.

Repczéért báró Apor K.-nak 3 frt.

Bükkönymagért Jenei Lajos 2 frt.

Komlóért báró Apor K.nak 3 frt. Paszuj és borsóért Filep K. 3 frt, Molnár Józsefné (helyi) 3 frt és Jeddi S. 2 frt; Dósa Sándor (Majos) dics. oklevél. Dohányért dics. oklevelet nyertek: Staihl Antal (helyi), Schusztter, Apor és Jeddi; szép szürke mákért gróf Teleki Gézané (Gernyeszeg); gypajuért pedig báró Bánffy Z. és gróf Teleki D.

B) Házi-ipari szakosztálynál:

Szövézetért: Csernátóni Józsefné (Medgyesfalva) 1 arany, Gáspár Gyula (helyi) 1 arany, Popesku Jánosné (Ó-Top-

licza) 5 frt, Nagy Luiza (harczói) 4 frt, Nagy Anna (harczói) 3 frt, Debreczeni Viktoria (Felei) 3 frt; báró Bánffy Z. dicsérő oklevelet.

Hasznos női kézi munkáért (ruha szabás és varrás) Debreczeni Viktoria 3 frt.

Faragászatért: Balog Péter (kibédi) 1 aranyat, Holl József (tófalvi) dics. oklevél.

Kosárfonásért: Farkas János (medgyesfalvi) 4 frt.

Sásfonásért: Lukács Róza (Fele) 4 frt.

Élelmi s háztartási cikkekért: Molnár Józsefné 3 frt, Boga Ödönné (helyi) 3 frt.

C) Kertészeti-gyümölcsészeti szakosztályban:

49 féle almáért: Barátosi Antal (Szent-István) 1 arany, kiváló szép batulokért: Magyarai Sándor (Jedd) 4 frt, 19 s azok közt egy új fajalmáért: Kovács Ferencz apát (helyi) 3 frt, szép párisért Lokodi János (helyi) 2 frt.

Körtvéért: Kis József (gegesi) 1 arany, Boros Albert (szentgericzei) 4 frt, Wattervliet Károly (helyi) 3 frt, Lokodi János 2 frt. Dics. oklevél még hétnek.

Szőlőért: (14 csemege és 4 bor) Molnár József 4 frt. Czitromért: Molnár József 3 frt.

Kerti vetemények és zöldségekért:

26 féle kerti gazdasszonyi cikkért Nagy Tamásné (Vajdaszentivány) 1 arany, 10 féle kerti gazdasszonyi cikkért Molnár Józsefné 4 frt, Többféle kerti gazdasszonyi cikkért Tolvaly Ferenczné (Póka) 4 frt. Kalarábért: László Miklósné 3 frt. Döblecz és csicsókáért: br. Bánffy Z. 3 frt. Pityóka és káposztáért: Jenei Károly (Pökakeresztur) 2 frt. Pityókáért: Balog Pál (Csávás) 2 frt. Vereshagymáért: Dósa Gergelyné (ilenczfalvi) 1 frt, és még kilencznek dics. oklevél adatott.

Méhészeti tárgyakért: báró Apor Károlynak 1 arany, Gáman Farkasnak (Pusztalmás) 5 frt, és Gáspár Antalnak (helyi) 3 frt.

D) Ipari szakosztály jutalmai:

Szőcs Albert (helyi) asztalosnak 2 arany, Köllő és Bucsi műfaragóknak 1 arany, Németi Gusztáv (helyi) asztalosnak 1 arany, Szathmári József (helyi) asztalosnak 1 arany, Vadadi Samu (helyi) kerégyártónak 1 arany, Szabó István (helyi) kerégyártónak 1 arany, Köllő Miklós műfaragó és szobrásznak (Medgyesfalva) 3 arany, Zenkó Mihály (helyi) takácsnak 1 arany, Fischbein kárpitosnak (helyi) dics. oklevél, Worell József kalaposnak (helyi) 1 arany, Csiszér Albert (helyi) férfiszabónak 1 arany, Horváth Gábor (helyi) műasztalos munkavezetőnek dics. oklevél, László Samu (helyi) szijgyártónak 2 arany, Kis György cipésznek (helyi) 1 arany, Gál József cipésznek (helyi) dics. oklevél, Székely Dénes cipésznek (helyi) dics. oklevél, Daboczi Mihály czizmadia (helyi) 1 arany, Nagy Imre timár (helyi) 1 arany, Wellmann Traugott timár (szászrégeni) dics. oklevél, Csernát Sándor (helyi) szijgyártó dics. oklevél, Vilman József (helyi) kalapos 2 frt, Szatmári S. Ferencz gégszűznek (helyi) 5 arany, Feierstein Adolf rézüntőnek (helyi) 2 arany, Koós János lakatosnak (helyi) 1 arany, Fey László kovácsnak (helyi) 2 frt.

E) Borászati szakosztály:

Fajborokért: báró Apor K. 2 arany és 8 frt; Molnár József 5 forint.

Pecsenyeborokért: br. Apor K. 1 arany, Jenei Lajos 4 frt. és Losonczy József (Baczkamadaras) 4 frt.

Asztali borokért: báró Apor K. 1 arany és egy arany külön a fehér és pirosért; Filep Kálmán dics. oklevelet.

A fentebbiek szerint a székely művelődési és közgazdasági egyesület által hazafiasan adományozott ötven aranyból csak is 3 nem adatott ki és az egyesület által kitűzött 350 frt. jutalomdíj legnagyobb része is kiosztatott. A tárlatot 8 nap alatt közel 2000 ember látogatta meg s minden látogató tanulsággal és élvezettel szemlélhette végig s különösen sokan jöhettek azon meggyőződésre, hogy vidéki iparunk sok ága eljutott már azon fejlettségre, a mely mellett vétek mindenért a külföldi gyáripar cikkeihez fordulni, a melyek ha tán látszata olcsóbbak is, de szoliditásban el nem érik az itthoni készítményeket. Ki kell emelnünk a gazdasági egyesület buzgó titkárát, Lokodi Jánost, ki a fárasztó rendezési és felügyeleti munkát csaknem két heten keresztül nagyon csekély segítséggel sikeresen oldotta meg; úgy szintén a bíráló bizottságok működését is. Azon reményben veszünk bucsut a kiállításától, hogy pár év múlva, ha az erdélyi gazdák vándorgyűlése majd hozzánk kerül, egy sokkal szebb és terjedelmesebb fogja a közönséget oktatva megörvendeztetni.

Vidéki.

Egyleti mozgalmak.

Választmányi ülés 1884. szeptember hó 4-én.

Tartott alelnök báró Bánffy Ádám elnöklete alatt; jelen voltak: Girsik János, Filep István, Tóth Zsigmond, Szenkowich Márton, báró Bánffy Dániel, Bodor Antal, Szentgyörgyi Lajos és Gamauf Vilmos, egyleti titkár.

152. A július 21-iki és augusztus 2-iki jegyzőkönyv felolvasatván — a mai jegyzőkönyv hitelesítésére Girsik János, Filep István és Szenkowich Márton tagtársak kérettek fel.

153. Gróf Mikes Miklós ur meghatalmazottja tudatja, hogy a szállás felmondást 1885. márczius 31-ére elfogadja — tudomásul szolgálván, e szerint jelenlegi iroda helyiség kiállítási raktáru fog használtatni.

154. Kertészeti szakosztály előterjesztése köztelki csemeték két osztályba leendő sorozása iránt — egyhangulag elfogadtatván, határozatott, hogy az alma és körte első osztálya darabonként 60 krajczárért, második osztálya pedig darabonként 30 krajczárért árultassék, miglen a cseresznye, meggy, szilva és kajszinbaraczk darabonkénti ára ideiglenesen 30 kr-ra szállittatik le.

155. N.-Enyedi vinczellér-képezde igazgatósága a megürült ösztöndijakra Hanzák Albert és Nemes József jó sikerrel végzett növendékeket ajánlja — igazgató választmány a folyamodók bizonyítványait megfelelőknek találván, az ösztöndijakat 188⁴/₅-re nevezett növendékeknek adományozza.

156. Ministerium 31,046. sz. alatt a budapesti tenyészállat-vásár programját megküldi — előlegesen szétküldetvén és lapban is közöltetvén, tudomásul szolgál.

157. Ministerium 32,372. sz. alatt az erdőnyavalya népszerű ismertetését küldi meg — lapban közlendő.

158. Ministerium 33,928. sz. alatt a kolozs-monostori ösztöndíjakra és szabadhelyekre kinevezett ifjak névsorát megküldi — választmányi előterjesztésünkkel azonos lévén, tudomásul szolgál.

159. Ministerium 32,488. sz. alatt a fillokszera állásáról jelentést küld — tudomásul szolgál.

160. Ministerium 34,835. sz. alatt a kártékony rovarok állásáról jelentést küld — köszönettel fogadtatván, az erdélyi részekről előforduló rovarkárok lapunkban közlendők.

161—162. Ministerium 32,409. sz. alatti átírata gyümölcsfa tenyésztés emelése ügyében és kertészeti szakosztályunknak arra vonatkozó véleménye — egyhangulag elfogadtatván az erdélyrészi t. társaságok fel fognak kéretni, hogy a vidékükön termelésre első sorban ajánlatos gyümölcsfajnak jegyzékét, az oltógalyak hiteles beszerzési forrásait október hó 8-ára beküldeni sziveskedjék; a szakosztályi véleményben feltett statisztikai kérdésekre pedig szintén lehetőleg gyorsan válaszolni sziveskedjenek.

163. Reodiger alezredes ur megkeresése selyem- és eperfa tenyésztés ügyében — miután egyleti székhelyünk megyéjében selyem-tenyésztés csak alig fordul elő, alezredes ur felkérhető, hogy e tekintetben leginkább a déli megyék gazdasági egyleteitől fog kellő felvilágosítást nyerhetni.

164. Bihari gazd. egylet löverseny programja — lapban közlendő.

165. Csiki gazdasági egylet kiállítási programja — lapban röviden közlendő.

166. Trencsényi gazd. egylet évi jelentése — köszönettel fogadtatott.

167—168. Bécsi hízó-kiállítás jelentései és programjai — tudomásul szolgál.

169. Hajdumegyei gazdasági egylet jelentése az ekeversenyről — köszönettel fogadtatott.

170. Tarczali vinczellér-képezde értesítője — tudomásul szolgál.

171. E. titkár családi ügyekben szeptember hó végétől számítható két heti szabadság időt kér — a kért szabadság idő megadatik.

Hitelesítik :

Filep István,

Szenkovich Márton,

Girsik János.

Báró Bánffy Ádám,

alelnök.

Gamauf Vilmos,

egyleti titkár.

Választmányi ülés szeptember hó 17-én.

Tartott alelnök Báró Bánffy Ádám elnöklété alatt; jelen voltak: Girsik János, Nagy Lajos, Szenkovich Márton, dr. Hintz György, e. pénztárnok Gamauf Vilmos, e. titkár.

172. Elnök az ülést megnyitván — a mai jegyzőkönyv hitelesítésére Girsik János, Nagy Lajos, Szenkovich Márton tagársakat kérte fel.

173. Egyleti titkár előadja a k.-monostori m. kir. gazd. tanintézet igazgatóságának 290. sz. alatti átíratát, mely szerint

a nmlgu ministerium határozott utasítása folytán egy időközben megürült állami ösztöndíjas helynek betöltésére nézve kijelölésünket kikéri, egyuttal a maga részéről Zöld Jánost ajánlván — igazgató választmány, mindenekelőtt konstatálja, hogy mindeddig az időközben megürült ösztöndíjakra nézve kijelölést tenni felhiva nem volt, mert azt a t. igazgatóság és t. tanári kar saját hatáskörében intézte el, az előljáró nmlgu ministeriumhoz tévén meg felterjesztését. Igazgató választmány ezuttal méltányolva az ajánlott egyén szegénységét és szorgalmát, a Zöld János kijelöléséhez maga is hozzá járul; jövőre nézve azonban tiszteletteljesen felkéri a nmlgu ministeriumot, hogy a mennyiben az egylet kijelölése, ilyen esetekben is igénybe vétetnék, mindekor rendes pályázat hirdettessék.

Hitelesítik :

Nagy Lajos,

Girsik János,

Szenkovich Márton.

Báró Bánffy Ádám,

egyleti alelnök.

Gamauf Vilmos,

egyleti titkár.

EGYVELEG.

— Meghívó. Az erdélyrészi oksz. méhészegylet igazgató választmánya folyó év október hó 11-én — szombaton — d. u. 4 órakor ülést tart az erdélyi gazd. egylet belmonostor-utca 8. számú titkári irodájában, mely ülésen való minél számosabb megjelenését az alapító és választmányi tagoknak tiszteletteljesen kérem. Kolozsvárt, 1884. okt. 7-én. Szentgyörgyi Lajos, egyleti titkár.

— Csemetefa eladás. Az erdélyi gazdasági egylet köztelken a f. év őszén a tounusból kikerülő — a katalogusban felsorolt fajokból (katalogussal az egylet titkári hivatala készséggel szolgál) — 3—4 éves alma-, körte-, cseresznye- s meggy-, kajszinbarack- és szilva-csemete eladás alá jön. A venni szándékozokat kérjük, hogy megrendeléseiket mielőbb sziveskedjenek megtenni, annál is inkább, mert az alábbiak szerint azok a beérkezésök szerint foganatosítottak. A megrendelésnél a következők veendőik figyelembe:

1. Megrendeléseket csakis az erdélyi gazdasági egylet titkári hivatala Kolozsvárt fogad el és azokat kizárólag készpénzfizetés mellett expedálja.

2. A megrendelések beérkezésük sorrendje szerint foganatosítottak, helyt kívánatra házhoz küldetnek, vidékre pedig a t. vevő kívánsága szerinti alkalmatossággal a megrendelő költségére szállítottak el.

3. Világosan kitétetni kérjük a megrendelésben, hogy ha valamely megrendelt faj időközben elfogyott volna, lehet-e vagy nem? hasonló minőségű fajjal pótolni.

4. A három-négy éves nemes csemeték ára alma-körténél az I-ső osztályu darabonként 60 kr., a II-od osztályu darabonként 30 kr.; szilva, cseresznye, meggy és kajszinbarack darabonként 30 kr., oltógaly darabja 2 krajczár. Oltógaly megrendelés azonban csak 50 darabra vagy azon felül kezdve fogadtatik el, egy fajra legalább 3 darabot számítva.

5. Csomagolási díj fejében 10 darab csemetéig a csomag ára 30 krajczár, 10 darabon felül minden darabért 4 kr. jár, oltógaly-csomagok aránylagosan számítottak; csomago-

latlanul expediálendő megrendelésekért semmiféle díj nem számíttatik.

Ha a megrendelés átvétele nem a kertben történik, a feladásért vagy a házhoz szállításért a csomag és távolság szerint 10—15—20 krajczár számíttatik csomagonként.

Kolozsvárt, 1884. október 6-án.

Az erdélyi gazdasági egyesület elnöksége.

— Az erdélyrészi megyék 1884. évi zabtermése: learatott termelt átlag termés hektáronként

Aratott	Termelt	Átlag termés
Alsófehérmegyében 2,859 hektár,	42,903 hliter,	15.01 hltr.
Beszt.-Naszódm. 12,140 "	270,636 "	22.29 "
Csikmegyében 10,364 "	182,647 "	17.62 "
Fogarasmegyében 4,615 "	160,400 "	31.76 "
Háromszékmegyéb. 10,535 "	227,052 "	21.55 "
Hunyadmegyében 10,938 "	223,110 "	20.40 "
Kisküküllőmegyében 2,316 "	31,668 "	13.67 "
Kolozsmegyében 9,363 "	188,944 "	20.18 "
Maros-Tordamegy. 8,636 "	146,169 "	16.93 "
Nagy-Küküllőmegy. 5,605 "	123,882 "	22.10 "
Szebenmegyében 4,842 "	68,886 "	14.23 "
Szolnok-Dobokam. 12,711 "	161,708 "	15.10 "
Torda-Aranyosm. 5,669 "	127,864 "	22.55 "
Udvarhelymegyében 9,205 "	121,577 "	13.21 "

Összesen: 109,798 hect., 2.707,446 hliter, 19.54 hter.

— A szőlő tavaszig eltartatható Spachholtz József szerint szaliczilsavval kezelt mustban a következő módon. Az érett hibátlan szőlőfürtöket egy tiszta hordóba (legjobb az új hordó), vagy széles száju ugynevezett ugorkás üvegbe kell berakni, erre töltendő a szaliczilsavval kezelt must; ennél a következőkre kell figyelni: öt liter mustba egy gramm szaliczilsav keverendő; lehet a mustot forraltan állapotban használni, de jobb azt felforraltatni; olyan must használandó, mely még nem ment forrásba, azért ezen munkával gyorsan kell eljárni, miután a szaliczilsav könnyű s a borral nehezen elegyedik, azért czélszerű azt tányéron egy kevés musttal vagy vízzel eldörzsölni; ha forralt mustot használunk, azt lehűtve kell a szőlőre tölteni és könnyen bedugaszolui, czélszerű a hordóban kimosás után egy kénszeletet elégetni. A szőlővel és musttal telt hordót vagy üveget hűvös helyen kell eltartani, boros pinczében czélszerű azt a szelelő nyílás közelében elhelyezni, vagy valamely fagymentes kamarában tartani. Az így kezelt szőlőnek íze 6 hóig is változatlan marad, csak színe változik meg, a fagyos szőlőhöz hasonló lesz, azért az csak házi használatra való piacra addig, míg a közönség azt megszokja, nem való. (B. L.)

— September havi meteorológiai észleletek. A kolozs-monostori állomás észleleteiből közöljük az september havi összevont adatokat, u. m. légnyomás (tengerszinre redukálva) középátlaga 763.4, legmagasabb september hó 17-én 771.1, legkisebb sept. hó 5-én 751.9 milliméter, középhőmérséklet C° 14.0, legmagasabb sept. hó 4-kén 24.4, legkisebb sept. hó 17-én 5.8. A párányomás átlaga 9.0 milliméter, a légnedvesség százalékanak átlaga 75. A napontai 3-szori észlelésnél előfordult: szélcsend: 5-

szőr, szél 85-ször, ugyanis északi szél —szer, északkeleti szél 5-ször, keleti szél 35-ször, délkeleti szél 3-szor, déli szél 3-szor, délnyugoti szél 10-szer, nyugoti szél 22-szer és északnyugoti szél 7-szer. A csapadékos napok száma tett 9-et, hó volt —, jég —, égháboru — napon, összesen 48.5 milliméter csapadék volt e hónapban, legtöbb 24-én, azaz 17.7 milliméter. —

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest okt. 4. Bécs október 4.

Buza	7.40 — 8.25 frt	7.95 — 9.15 frt
Rozs	6.70 — 6.95 frt	7.60 — 8.05 frt
Árpa, takarmány	6.00 — 6.35 frt	— — — frt
Árpa, szeszfőzésre	6.75 — 7.75 frt	7.25 — 8.50 frt
Árpa, seres	8.35 — 9.60 frt	8.00 — 10.25 frt
Zab	5.80 — 6.20 frt	6.50 — 7.00 frt
Törökbuza	6.25 — 6.35 frt	6.90 — 7.25 frt

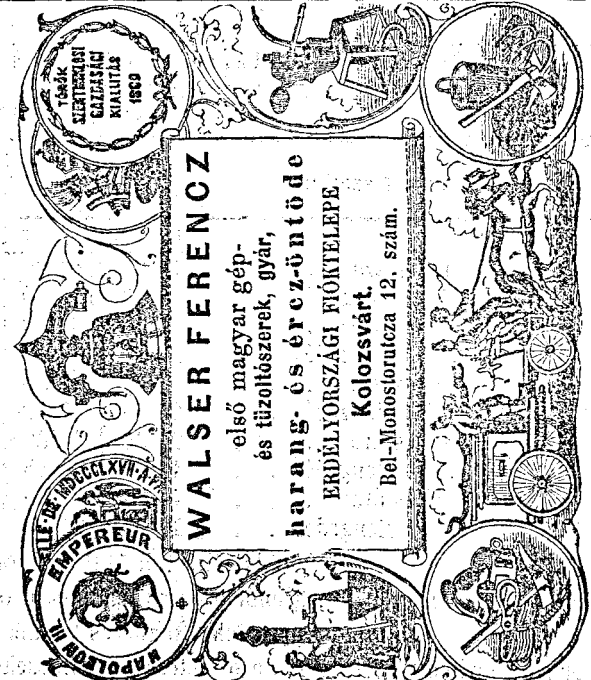
Budapesti marhavásár okt. 2-án. Összes felhajtás 2905 db. nagy és apró marha. — Ebből eladatott 46 db. bika, 1189 db. ökör, 990 db. vágó tehén, 156 db. fejős tehén, 182 db. bival, 334 db. borju, — db. bány, 38 db. juh. Árak: bika darabonként 100—156 frt, ökör páronként 200—310 frt, vágó tehén páronként 170—300 frt, fejős tehén darabonként 70—135 frt, bival páronként 145—215 frt, borju drbonként 7—36 frt, bány páronként — — forint, birka páronként 7—18 frt. Húsarak 100 kilonként: ökörhús 50—55 frt, tehénhús 47—50 frt, borjuhús 40—45 frt, bivalhús 44—49 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Kivánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

Üzlet nagybobbítás és vízművészeti kellekek tárlata.

WALSER FERENCZ
 első magyar gép-
 és tűzoltószerek, gyár,
 harang- és érez-öntőde
 ERDÉLYORSZÁGI FŐKÖZLEPE
 Kolozsvárt.
 Bel-Monostortcza 12. szám.

Szerelő-műhely vízvezetékek kftak s berendezésére.

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Egy hectoliter							100 kilo		1 köb- meter	1 kilo marha- hús
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozsa	árpa	zab	örök- buza	széna	szal- ma	tüzifa		
k r a j c z á r o k b a n												
Balázsfalva	september	18	500	400	300	250	200	450	250	—	250	40
Bánfi-Hunyad	september	30	700	550	550	—	300	600	—	—	250	44
Besztercze	september	30	618	425	410	410	310	600	600	240	300	36
Brassó	október	3	560	400	330	320	170	430	320	170	240	44
Csik-Szereda	október	1	700	550	400	350	300	550	220	70	200	32
Deés	september	30	740	640	580	380	360	540	590	240	280	40
Déva*	október	4	1005	835	785	—	600	790	220	120	300	40
Erzsébetváros	október	4	650	450	400	—	250	500	300	180	250	44
Fogarás	október	3	610	—	335	340	210	500	260	110	225	42
Gyula-Fehérvár	október	4	620	550	430	—	230	510	340	130	260	46
Gyergyó-Szent-Miklós	október	4	830	700	450	450	320	600	240	80	180	40
Hátszeg	september	29	570	510	520	400	350	510	120	6	240	42
Kézdi-Vásárhely	október	2	580	490	360	320	225	520	400	100	300	36
Kolozsvár	október	2	546	—	374	—	207	457	410	200	300	48
Maros-Vásárhely*	október	2	690	560	600	560	560	600	480	200	450	42
Medgyes	október	2	560	475	330	—	220	462	165	75	235	44
Nagy-Enyed	október	2	525	450	375	—	210	438	440	140	280	40
Nagy-Szeben	október	3	540	420	350	450	210	530	150	120	325	46—48
Nagy-Várad	september	23	487	390	334	296	224	425	280	120	330	48
Segesvár	október	2	630	450	370	—	220	500	140	110	230	40
Sepsi-Szent-György	október	6	550	500	330	250	170	450	230	120	150	36
Szamosujvár	október	6	520	390	380	—	300	490	240	70	240	40
Szász-Régen	október	2	537	375	425	312	220	462	300	170	220	40
Szász-Sebes	október	2	575	475	350	350	225	550	140	80	240	44
Szászváros	september	27	550	430	370	—	210	530	300	70	210	42
Székely-Udvarhely	september	30	700	500	450	—	200	500	200	160	260	40
Szilágy-Somlyó	október	3	530	390	390	—	195	476	200	100	300	46
Teke	september	29	550	500	450	350	225	475	260	20	1200	40
Torda	október	4	550	400	300	300	180	425	100	15	250	44

A *-al jegyzett árak metermázsára vonatkoznak.

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjtáblája.

Árszabály tér szerint		s z e r i h i r d e t é s n é l b é l y e g g e l e g y ü t t																										
		1	1-3	1-6	1-12	1-18	1-26	1-30	1-36	1-40	1-52																	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr							
1 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	7	30	20	90	36	80	68	60	100	40	127	20	149	—	170	80	192	60	225	60							
	25% elengedés	5	55	15	90	28	05	52	35	76	65	97	20	114	—	130	80	147	60	173	10							
8 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	4	30	10	90	19	80	36	60	53	40	67	20	79	—	90	80	102	60	120	60							
	25% elengedés	3	30	8	40	15	30	28	35	41	40	52	20	61	50	70	80	80	10	94	35							
4 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	3	30	6	90	10	80	20	60	29	40	37	20	44	—	50	80	67	60	68	60							
	25% elengedés	2	55	5	40	8	55	16	35	23	40	29	70	35	25	40	80	46	35	55	35							
2 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	2	30	3	90	6	80	12	60	17	40	22	20	27	—	30	80	35	60	42	60							
	25% elengedés	1	80	3	15	5	55	11	35	14	40	18	45	22	50	25	80	29	85	35	85							
1 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	1	30	2	90	4	80	8	60	11	40	15	20	18	—	20	80	24	60	29	60							
	25% elengedés	1	05	2	40	4	05	7	35	9	90	13	20	15	75	10	30	21	60	26	10							

Mellékletek 100 darabonként 1 forint 50 kr-ával számítatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrészt

engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.

Nyomatott Gámán János örökösénél, közép-utca Minorita-épület.